

har det nok en Fremtid. Et Folk gaar ikke til Grunde, som ikke selv vil gaa til Grunde. Denne Hovedbetragtning er jeg enig i; men derimod bliver jeg vel ikke enig med det ærede Medlem for Marhus Amts 3die Valgfreds om, hvad der særlig skal styrke os. Den industrielle Udvikling, den timelige Udvikling er ikke den, jeg lægger størst Vægt paa, thi jeg tror, at det kan betragtes som Maalet, at der er aandelig Dygtighed og aandelig Udvikling som Nr. 1, og jeg tror, at Følgen deraf vil blive, at man ogsaa bliver mere timelig dygtig til sin Gjerning. Men, hvor højt jeg end kan sætte Kundskab, og at den spredes ud i Folket, er det dog vist nok, at der er Kundskab, som oplæser. Derfor gjælder det om, at Folket kjender sig selv, og bliver enigt med sig selv, naar det sker, og i samme Grad det sker, tror jeg virkelig, at vi gaa en god Fremtid imøde. Det ærede Medlem, som jeg før omtalte, nævnte endvidere, at det gjaldt om at bevare os selv i denne Overgangsperiode, idet han mente, at vi snart kom over i, hvad jeg næsten vilde kalde den himmelfke Fred, den nationale Folketstilstand; det var nok omtrent Meningen deraf. Jeg maa tilføje, at jeg ikke har saadanne Drømme eller Forventninger om Fremtiden. Hvor opløst Verden end kan blive, saa er der dog, som jeg anførte, endnu en Kundskab, der oplæser. Hvor klog Verden end kan blive, tror jeg dog, at der er noget Andet, som er Marsag til Krigene, end Mangel paa Klogskab og Kundskab; der er et ondt Princip i Verden, som jeg ikke mærker er blevet ringere med Aarenes Gang, og de sidste Aarhundreder synes heller ikke at tyde derpaa. Det sidste Aarhundrede har vist, at, trods den store Oplysning og Civilisation, have vi haadt Kommunen i Paris og de store Krig i Amerika med meget Mere. Jeg tror ikke, at selv om vi virkelig naagede det, som jeg ønsker naaet naaet, nemlig at Demokratiet fik Magten i Europa, Krigens Marsag da ogsaa vilde være udryddet; jeg tror ikke paa, at vi skulle naae til en paradisiisk Lyfsalighedstilstand, hvor alt Krigsvesen skulde høre op, og jeg flammer mig ikke ved at sige, at der jo netop i en gammel Bog, som jeg lægger megen Vægt paa, ogsaa læses, at naar det lakker mod Enden, skal der føres Krig og høres Rygter om Krig. Jeg vil derfor sige — og i dette Stykke er jeg enig med den høitærede Minister —: Lader os ikke tale om, hvad der muligen kan komme i Fremtiden, og at Fredstiden vil komme snart. Jeg tvivler om, at den kommer, ja jeg er vis paa, at den ikke kommer; men lader os se at afsætte vort Forsvar efter den virkelige Gøne, i Forhold til den Udvikling, hvori vi staa. Jeg vil slutte med at sige, at, hvor mørkt og sørgeligt det end kan se ud, saa tror jeg virkelig, at, naar vi gjøre, hvad vi kunne, og naar den Enkelte gjør, hvad han kan, og bringer sit Offer — ogsaa det timelige Offer — for Fædrelandet, saa behøve vi

ikke at frygte for, at vort Folk skal gaa til Grunde. Men af de af mig omtalte Grunde kan jeg heller ikke være med til at stemme for det foreliggende Lovforslags endelige Vedtagelse.

Finantsministeren: Jeg tror rigtignok, det er noget for tidlig for Finantsministeren at komme ind paa en udførlig Meddelelse i Anledning af de Udgifter, som de her omhandlede Foranstaltningers Gjemmemførelse vil gjøre nødvendige, men en anden Sag er det, at jeg efter den Anledning, som det ærede Medlem (H. Nielsen) har givet mig, finder mig opfordret til udtrykkelig at henvise til, hvad der findes i Lovforslagets Motiver; thi derved er det finantielle Standpunkt betegnet, som jeg har troet at maatte indtage med Hensyn til nærværende Lovforslag. I Motiverne til Lovforslaget er det udtrykkelig udtalt, at „Ministeriet har troet ikke at burde binde Fremtiden mere end nødvendigt, og det har derfor anset det rigtigst kun at fremsætte Forlangender med Hensyn til Gjemmemførelsen af de Foranstaltninger, hvis Sværkættelse maa anses som nødvendige i en nær Fremtid; henset til, at Forholdene i Europa lade haabe, at Verdensfreden for lang Tid vil være sikret, har man ikke anset det nødvendigt ved Laan eller nye Skattepaaleg at søge Midlerne tilveiebragte til en mere fremskyndet Afholdelse af de i Lovforslaget begjærede Udgifter, men troet, at Udgifterne ved Fordeling af de foreslaaede Arbejder og Anstaltelser over en Række af 8 Aar ville kunne afholdes uden saadanne overordentlige finantielle Foranstaltninger“. De Herrere ville jo let se, at det Synspunkt, som Finantsministeren har troet at burde gjøre gjældende ved nærværende Sags Behandling, er udtalt i den sidste Del af Sætningen. Det kan ikke være Finantsministeren, der ved en Sag som denne i første Række skal gjøre de afgjørende Betragtninger gjældende; det er klart, at dette ikke er Finantsministerens Sag. Der er her Tale om en almindelig militærpolitisk Betragtning, med Hensyn til hvilken Finantsministeren ikke skal være Regjeringens Tolk, men en anden Sag er det, at Finantsministeren naturligvis ikke uden videre kan acceptere et hvilket som helst Resultat, der maatte blive opstillet fra et udelukkende militærpolitisk Synspunkt; der kan ogsaa her være finantielle Hensyn, hvis relative Berettigelse er aldeles uafviselig. For mig har det nu været et væsentligt Hensyn, hvorvidt de Foranstaltninger, som i Øvrigt fandtes tilraadelige, maatte antages at kunne gjenføres, uden at det blev nødvendigt derfor at træffe saadanne overordentlige finantielle Foranstaltninger, som gav det Hele Karakteren af noget i sær Grad fremskyndet, af noget i sær Grad trykkende, af Noget, til hvis Udførelse der altsaa enten ved Laan eller ved i den Anledning paalagte nye Skatter maatte gjøres aldeles overordentlige Opoffelser. Efter min Opfattelse vil en forstandig Ledelse af den finantielle Politikk fra Regjeringens